

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (treće vijeće)

9. rujna 2014.*

„Državne potpore – Pristojbe zračnih luka – Zračna luka Lübeck – Odluka o otvaranju postupka propisanog u članku 108. stavku 2. UFEU-a – Članak 107. stavak 1. UFEU-a – Očita pogreška u ocjeni – Članak 10. Uredbe (EZ) br. 659/1999“

U predmetu T-461/12,

Hansestadt Lübeck (Njemačka), koji je preuzeo prava Flughafena Lübeck GmbH, koji zastupaju M. Núñez Müller, J. Dammann de Chaptó i T. Becker, *avocats*,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju T. Maxian Rusche i R. Sauer, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva za djelomično poništenje Odluke Komisije C (2012) 1012 *final* od 22. veljače 2012. o državnim potporama SA.27585 i SA.31149 (2012/C) (ex NN/2012, ex CP 31/2009 i CP 162/2010) – Njemačka, u dijelu u kojem se ta odluka odnosi na Pravilnik o pristojbama zračne luke Lübeck (Njemačka), usvojen 2006.,

OPĆI SUD (treće vijeće)

u sastavu: S. Papasavvas (izvjestitelj), predsjednik, N. J. Forwood i E. Bieliūnas, suci,

tajnik: K. Andová, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 12. ožujka 2014.,

donosi sljedeću

Presudu¹ [izostavljeno]

Postupak i zahtjevi stranaka

- 11 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 19. listopada 2012. FL je pokrenuo ovaj postupak.

* Jezik postupka: njemački

1 — Navedene su samo one točke presude za koje Opći sud smatra da ih je korisno objaviti.

- 12 U replici zabilježenoj u tajništvu Općeg suda 20. veljače 2013. grad Lübeck izjavio je da stupa na mjesto FL-a radi vođenja postupka koji je prvotno pokrenuo ovaj potonji.
- 13 U okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih u članku 64. svojeg poslovnika, Opći sud pozvao je tužitelja da u pisanom obliku odgovori na pitanja, a tužitelj je postupio po tom zahtjevu u određenom roku. Komisija je u određenom roku iznijela svoja očitovanja na tužiteljeve odgovore.
- 14 Uslijed promjene sastava vijeća Općeg suda, sudac izvjestitelj raspoređen je u treće vijeće kojemu je slijedom toga dodijeljen ovaj predmet.
- 15 Na temelju izvještaja suca izvjestitelja, Opći sud (treće vijeće) odlučio je otvoriti usmeni dio postupka i okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih u članku 64. Poslovnika postaviti strankama pitanja u pisanom obliku. One su odgovorile u određenom roku.
- 16 Opći sud je na raspravi 12. ožujka 2014. saslušao izlaganja i odgovore stranaka na pitanja koja im je usmeno postavio.
- 17 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se njome pokreće službeni istražni postupak s obzirom na Pravilnik iz 2006.;
 - poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se njome Savezna Republika Njemačka obvezuje da odgovori na nalog za dostavljanje podataka u vezi s Pravilnikom iz 2006.;
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 18 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
- tužbu odbaci kao nedopuštenu;
 - podredno, tužbu odbije kao neosnovanu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

Prvi dio tužbenog zahtjeva [izostavljeno]

Meritum

- 39 U prilog prvom dijelu tužbenog zahtjeva tužitelj ističe pet tužbenih razloga koji se temelje, prvo, na povredi prava na obranu Savezne Republike Njemačke, drugo, na povredi obveze provođenja ispitnog postupka s pažnjom i na nepristran način, treće, na povredi članka 108. stavaka 2. i 3. UFEU-a, članaka 4. i 6. te članka 13. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka [108. UFEU-a] (SL L 83, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.), četvrto, na povredi članka 107. stavka 1. UFEU-a i, peto, na povredi obveze obrazlaganja.
- 40 Opći sud smatra primjerenim prvo ispitati četvrti tužbeni razlog u dijelu u kojem se temelji na povredi članka 107. stavka 1. UFEU-a s obzirom na kriterij selektivnosti.

- 41 U potporu navedenom dijelu tužbenog razloga tužitelj tvrdi da s obzirom na to da Pravilnik iz 2006. nije selektivan, Komisija nije smjela zaključiti da predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 42 U tom pogledu valja najprije podsjetiti da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da kada u okviru tužbe podnesene protiv odluke o otvaranju službenog istražnog postupka tužitelj osporava ocjenu Komisije što se tiče kvalifikacije sporne mjere kao državne potpore, nadzor suca Europske unije ograničen je na provjeru je li Komisija počinila očite pogreške u ocjeni zaključivši da kod prvog ispitivanja dotične mjere nije mogla riješiti sva pitanja u vezi s tim (vidjeti u tom smislu presudu Suda od 21. srpnja 2011., Alcoa Trasformazioni/Komisija, C-194/09 P, Zb., str. I-6311., t. 61., rješenje predsjednika Općeg suda od 19. prosinca 2001., Government of Gibraltar/Komisija, T-195/01 R i T-207/01 R, Zb., str. II-3915., t. 79. i presudu Općeg suda od 23. listopada 2002., Diputación Foral de Guipúzcoa i dr./Komisija, T-269/99, T-271/99 i T-272/99, Zb., str. II-4217., t. 49.).
- 43 Zatim valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi kako bi se nešto kvalificiralo državnom potporom svi sljedeći uvjeti moraju biti ispunjeni. Prvo, mora biti riječ o intervenciji države ili intervenciji putem državnih sredstava. Drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama. Treće, ona mora davati prednost svojem korisniku. Četvrto, treba narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (vidjeti presudu Suda od 10. lipnja 2010., Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, Zb., str. I-5243., t. 31. i navedenu sudsku praksu).
- 44 Selektivni karakter državne mjere predstavlja jedno od obilježja pojma državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presude Suda od 1. prosinca 1998., Ecotrader, C-200/97, Zb., str. I-7907., t. 40., od 24. studenoga 2011., Italija/Komisija, C-458/09 P, neobjavljenu u Zborniku, t. 56. i presudu Općeg suda od 29. rujna 2000., CETM/Komisija, T-55/99, Zb., str. II-3207., t. 39.). Naime, taj članak zabranjuje potpore kojima se određeni poduzetnici ili proizvodnja određene robe stavljaju u povoljniji položaj, to jest zabranjuje selektivne potpore. Stoga prednosti koje proizlaze iz opće mjere primjenjive bez razlike na sve gospodarske subjekte ne predstavljaju državne potpore u smislu tog članka (presuda Suda od 15. prosinca 2005., Italija/Komisija, C-66/02, Zb., str. I-10901., t. 99.).
- 45 U svrhu ocjene selektivnosti mjere treba ispitati predstavlja li ta mjera u okviru određenog pravnog sustava prednost za određene poduzetnike u odnosu na druge poduzetnike koji se nađu u činjenično i pravno usporedivoj situaciji (vidjeti presudu Suda od 22. prosinca 2008., British Aggregates/Komisija, C-487/06 P, Zb., str. I-10515., t. 82. i navedenu sudsku praksu).
- 46 Prema također ustaljenoj sudskoj praksi, pojam državne potpore ne odnosi se na državne mjere koje uvode razliku između poduzetnika i koje su time *a priori* selektivne, kada ta razlika potječe iz prirode ili strukture sustava kojeg su one dio (vidjeti gore navedenu presudu British Aggregates/Komisija, t. 83. i navedenu sudsku praksu).
- 47 U ovom slučaju valja primijetiti da je Komisija u točki 279. pobijane odluke ocijenila da su predmetne prednosti dodijeljene samo zračnim prijevoznicima koji koriste zračnu luku Lübeck i koje su stoga selektivne u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 48 Tužitelj prigovara da zračni prijevoznici smješteni u drugim zračnim lukama nisu u činjenično i pravno sličnoj situaciji kao i zračni prijevoznici koji se nalaze u zračnoj luci Lübeck te da Komisija nije tvrdila da Pravilnik iz 2006. određenim korisnicima zračne luke Lübeck daje u odnosu na druge korisnike navedene zračne luke prednosti koje su na tržištu neuobičajene.
- 49 Komisija odgovara da je Pravilnik iz 2006. godine selektivan jer se primjenjuje samo na zračne prijevoznike koji koriste zračnu luku Lübeck.

- 50 U tom pogledu jasno je da je obrazloženje u točki 279. pobijane odluke, koje je navedeno u točki 47. *supra* i opisano u točkama 265. do 267. navedene odluke, jedino koje je izneseno radi opravdanja selektivnog karaktera Pravilnika iz 2006. godine, tako da se nadzor nad zakonitošću navedene odluke mora provesti s obzirom samo na to obrazloženje.
- 51 Zatim valja primijetiti da činjenica da se Pravilnik iz 2006. godine primjenjuje samo na zračne prijevoznike koji koriste zračnu luku Lübeck predstavlja sastavni dio njemačkog pravnog uređenja pristojbi zračnih luka i same naravi pravilnika kojim se određuju takve pristojbe. Naime, u skladu s člankom 43.a Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnunga, svaki upravitelj zračne luke sastavlja popis pristojbi koje se primjenjuju na tu zračnu luku. U predmetnom se pravnom okviru Pravilnik iz 2006. godine stoga mogao odnositi samo na one pristojbe koje se primjenjuju na zračnu luku Lübeck. Prijevoznici, koji koriste druge njemačke zračne luke, podliježu u tim zračnim lukama pravilnicima o pristojbama koji se posebno primjenjuju na njih. Stoga se oni ne nalaze u situaciji koja je usporediva sa situacijom u kojoj se nalaze prijevoznici koji koriste zračnu luku Lübeck.
- 52 Osim toga, iako iz sudske prakse proizlazi, a na što Komisija upućuje, da potpora može biti selektivna i kada se odnosi na cijeli gospodarski sektor (vidjeti presudu Suda od 15. prosinca 2005., *Unicredito Italiano*, C-148/04, Zb., str. I-11137., t. 45. i navedenu sudsku praksu), treba istaknuti, s jedne strane, da navedena sudska praksa nastala osobito u kontekstu nacionalnih mjera općeg značenja nije neposredno relevantna za ovaj slučaj. Naime, predmetna mjera ne tiče se „cijeloga gospodarskog sektora“ koji bi u ovom slučaju bio zrakoplovni sektor, nego samo poduzetnika koji koriste zračnu luku Lübeck.
- 53 S druge strane treba istaknuti da u svrhu procjene eventualno selektivnoga karaktera tarifne tablice u odnosu na određene poduzetnike, a koju je sastavio javni subjekt radi korištenja posebne robe ili usluge u određenom sektoru, valja osobito uputiti na sve poduzetnike koji koriste ili mogu koristiti tu robu ili usluge te ispitati koriste li eventualnu prednost ili je mogu koristiti samo neki među njima. Situacija poduzetnika koji ne žele ili ne mogu koristiti predmetnu robu ili uslugu također nije neposredno relevantna za ocjenu postojanja prednosti. Drugim riječima, selektivni karakter mjere koja se sastoji od tarifne tablice koju je sastavilo javno tijelo za korištenje robe ili usluge stavljen na raspolaganje od strane tog tijela, može se ocijeniti samo s obzirom na postojeće ili moguće korisnike navedenog subjekta ili predmetne posebne robe ili usluge, a osobito ne s obzirom na klijente drugih poduzetnika iz sektora koji stavljaju na raspolaganje sličnu robu ili usluge. Štoviše, ako se mora zaključiti da svaka nediskriminatorna tarifna tablica koju primjenjuje javno tijelo u zamjenu za određenu robu ili uslugu ima selektivni karakter, to bi u biti dovelo do pretjeranog proširenja pojma potpora „stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj“ iz članka 107. stavka 1. UFEU-a. Također, ako se eventualnom prednošću, koju je javno tijelo dalo u okviru isporuke određenih dobara ili usluga, stavlja određene poduzetnike u povoljniji položaj, potrebno je da poduzetnici koji koriste ili žele koristiti tu robu ili uslugu ne uživaju ili ne mogu uživati navedenu prednost koju daje taj subjekt u tom konkretnom okviru.
- 54 S jedne strane, iz navedenoga proizlazi da sama okolnost da se Pravilnik iz 2006. godine primjenjuje samo na zračne prijevoznike koji koriste zračnu luku Lübeck ne predstavlja relevantan kriterij za zaključak da taj pravilnik ima selektivni karakter.
- 55 S druge strane, iz navedenoga proizlazi da s obzirom na činjenicu da se predmetna posebna usluga sastoji od korištenja zračne luke Lübeck uz plaćanje pristojbi predviđenih Pravilnikom iz 2006. godine i da nije sporno da se svi zračni prijevoznici mogu koristiti tarifnim odredbama navedenog pravilnika, Komisija je, s obzirom na obrazloženje pobijane odluke, pogrešno zaključila da je Pravilnik iz 2006. godine selektivan.

[izostavljeno]

- 59 U tim se okolnostima mora utvrditi da zaključak Komisije prema kojem prednosti uvedene Pravilnikom iz 2006. godine imaju selektivan karakter, s obzirom na obrazloženje izneseno u pobijanoj odluci, sadrži očitu pogrešku u ocjeni.
- 60 Iz prethodno navedenoga proizlazi da treba prihvatiti četvrti tužbeni razlog istaknut u prilog prvom dijelu tužbenog zahtjeva i poništiti pobijanu odluku u dijelu u kojem se njome pokreće službeni istražni postupak u vezi s Pravilnikom iz 2006. bez potrebe za ispitivanjem drugih tužbenih razloga istaknutih u prilog navedenom dijelu tužbenog zahtjeva.

[*izostavljeno*]

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (treće vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Poništava se Odluka Komisije C (2012) 1012 *final* od 22. veljače 2012. o državnim potporama SA.27585 i SA.31149 (2012/C) (ex NN/2012, ex CP 31/2009 i CP 162/2010) – Njemačka, u dijelu u kojem se ta odluka odnosi na Pravilnik o pristojbama zračne luke Lübeck, usvojen 2006.**
2. **U preostalom dijelu tužba se odbija.**
3. **Europska komisija snosit će vlastite troškove kao i polovicu troškova Hansestadta Lübeck.**

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 9. rujna 2014.

Potpisi